

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 „ . . . 10 „
1/2 „ . . . 5 „

Za Nemčijo K 15.00, za Ameriko in inozemstvo K 20.— Posamične številke stanejo 10 vin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu: „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“. Na naročilu brez doplačane naročnine se ne oziroma.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na dobo.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnin in oglaš je plačati loco Gorica.

Oglaš in poslanice se računajo po Peti-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

V. K.:

VSEUČILIŠČE V TRST!

Spomenica slovenski javnosti.

(Dalje.)

Danes so v Trstu nemške banke, Banca commerciale, Banca mobiliare in podružnice bank: Anglo-Austriaca, Kreditanstalt in Osrednja banka nemških hranilnic. Slovenske banke so Jadranska banka (ustanovlj. 1906), in podružnice Ljubljanske kreditne banke, Ustredni banke čeških spošitelov in Živnostenske banke, ter podružnica zavarovalnice »Prva češka«. Velikanske so svote, ki tvorijo promet teh bank, — svote, ki odgovarjajo razvoju tržaškega prometa sploh. (Promet Živnostenske je poskočil v l. 1908 do 1910 od 150 milij. K na 520 milij. K, Jadranska je emitirala l. 1910 za četrti milijon akcij, promet Ustredni pa je poskočil v l. 1907 do 1909 od 102,736,044'52 K na 643,087,740'52 K!)

Upoštevajmo torej ta velikanski razvoj Trsta in njegov pomen! Upoštevajmo, da je zaledje Trsta čisto slovensko: Severna Istra, južno Goriško, Kranjska. Za tem zaledjem stoji še ostali del Slovenije, pa Hrvatska s Slavonijo, Srbija, Dalmacija, Hercegovina in ves Balkan. Upoštevajmo, da teži velik del teh dežel v Trst. Tu se stekata, državna in južna železnica, ki ga vežeta s severom, z istrsko, ki ga veže z jugom. In belokranjska, ki se gradi, tudi ne bo izključno Reki v korist! Trst je sedež avstrijskega Lloydja in drugih paroplovnih družb, sedež namestništva, mnogo srednjih šol, ima navtično in trgovsko šolo, ladjedelnico, celo vrsto tovarn, livarn, prevoznih podjetij, denarnih zavodov in kup trgovin! V tem mestu je 70.000 Slovencev in mnogo Srbo-Hrvatov, 25.000 njih pripada srednjim slojem, drugo delavstvu, proletariatu. In narodna potreba je, da uvrstimo srednji sloj, da obranimo proletariata, da industrializiramo zaledje, obrnemo izseljeniški tok na to točko, organizatorično in kolonizatorično, — in da se zlasti tu naučimo v velikem svetu, sredi prometa z odprtimi očmi gledati, se upati, in delati, pridobivati! Vseučilišče mora stati tu, edino-e tu, in mora dati pravno in trgovsko izobrazbo. Kaj pomaga Slovincem formalno izobraženi pravnik-uradnik, če izgubimo iz rok trgovino in obrt, denarstvo, promet in produkcijo? Kdor ima trgovino, ima bodočnost, — zato si jo moramo osvojiti.

Dobro pravi dr. Lončar (»Slovenci«, str. 65 in 66): »Mali kmet in obrtnik, delavec, inteligent (učitelj, uradnik) — vsi tvorijo socialno enoto, ki je gospodarsko odvisna od veleposestnika, veletrgovca in veleindustrijalca. Ta odvisnost je obenem narodna, kajti agrarni in industrijski trgovski kapital po ogromni večini ni slovenski. Neslovenski večji posestniki, trgovci in industrijalci tvorijo tanko plast, ki vzdržuje svojo politično moč nad tistimi, dokler je slovensko ljudstvo kulturno in gospodarsko zaostalo in dokler ji služi slovenska inteligenca, ki zaradi nezadostne socialne izobrazbe ne pojmuje svoje naloge niti položaja svojega naroda. . . . Naš gospodarski položaj, ki je posledica svetovnega zgodovinskega razvoja, nam kaže smer socialne politike na Slovenskem. Izločeni tvorijo ideja solidarnosti: Zadrugištvo. Gospodarsko delo mora uspevati v kljub zaprekam in neugodam, brez katerih se ne udeležuje nobena nova ideja. Kar je bilo prejšnji oficijalni slovenski politiki strah in groza, to je ravno Arhimedova točka, ki vodi do narodove osamosvoje. Vse slovenske politične stranke priznavajo danes pomen gospodarske organizacije, dasi vse ne vidijo v nji gibanja, čigar smer kaže prehod iz konsumnih (in kreditnih) zadrug v zadrugo produkcijo v poljedelstvu in industriji. V soglasju z gospodarskim položajem malega kmeta, malomeščana in delavca mora hoditi tudi naša trgovska, finančna, zunanja, politika itd. To je spoznanje, ki bi moralo biti merodajno. Toda ne le v teoriji. Od danes do jutri ne izpremenimo družabnega reda, niti nimamo časa čakati na to. Sami se moramo lotiti rešitve tega vprašanja. Priboriti si moramo mesta, iz sebe ustvariti srednji sloj, kolonizirati. To je delo »od zgoraj dol«. Sočasno pa je treba zadrugne organizacije »od spodaj gor«. V upoštevanje ne prihaja le socialistični proletariata, ampak

masa kmetijstva. To je enostavna rešitev tega dualizma. Le da je predpogoj visoka izobrazba in socialna zavest, čustvo narodne in socialne skupnosti ali solidarnosti, ki nam pravi, da smo vsi le mali ljudje in da si pridobimo moč le s štedenjem. Socialno vprašanje proletariata in kmeta je narodno, ker je vprašanje po zdravi rasi. Ponašam pa, da nimamo časa čakati na izpremembo družabnega reda. Zato tudi ponavljam, da ima bodočnost, kdor ima trgovino. To je vprašanje ekspanzije, imperikalizma, — ki je socialna potreba. Tudi socializem se mora ž njo poprijazniti, ali samo v praksi, ali tudi v teoriji, je postransko. Mora se poprijazniti ž njim, kakor narod s socializmom. — Toda utegnil bi mi kedo ugovarjati, kako bomo mi reveži pričeli s konkurenco kar tam, kjer je najhujša, v Trstu? Čitajte v že omenjenem dr. Tumovem članku v »Omladini«: »Pri tem je tržaški emporij po svoji legi in zgodovinskem razvoju emporij za transit t. j. je in bo posredoval med srednjim evropskim ozemljem in orientom. Ekonomična moč Trsta prihaja iz drugih narodov, ne iz onega, ki ga naseljuje in obdaja. Moč Trsta leži v posredovalstvu in ravno zaradi tega je ta moč pristopna tudi maloštevilnemu in neobogatemu, a delavnemu in izobraženemu narodu.« Sicer pa opozarjam iznova na statistiko.

Naj omenim še nekaj. Dalmacija je še deviška dežela, ki čaka na industrijo. Ali naj Slovenec, ali naj Jugoslovanci čaka, da mu tujec, in sicer tujec-kolonizator, Nemec, pred nosom pograbí smetano? »Neue Freie Presse«, »Berliner Tageblatt«, »Frankfurter Zeitung« so že večkrat opozarjale na to, da leži krog Trsta in v Dalmaciji zlato na cesti; v Bosni so se Nemci že varno ugnježili tako tudi v Trstu. In Hermann Baehr, ki je takorekoč še le odkril Dalmacijo, govoril: Lés bi morali proti Berlinčani. Ti ljudje imajo pogum, pa takoj ustanove kakovo »G. m. b. H.«, tudi če ne nese 8%. V Trstu se to že pozna. Pa tu je še dosti eksploatacijskih možnosti. O Opčinah n. pr. pravi isti pisatelj: »Tu bi moglo biti troje sanatorijev, pet hotelov, sedemsto vil in desetisoč Angležev.« Kako znajo Nemci izkoriščati prirodno lego! Tako sem pred nedavnim v trgovski rubriki nekega nemškega lista iz rajha zasledil to-le: »Promet preko Avstrije se razvija v treh tokih. Jeden nosi orient preko Dunaja; drugi veže južno Nemčijo preko Tirolov in Salzburga. Posebno važna pa je naša naloga, na kateri že delamo, kako vstopiti Trst v križišče iztočnega prometa. Jasen nam je »Zug nach dem Osten«, ki se bo pa še le prav krepko razvil, ko nam bo bagdadska železnica omogočila po kopnem promet med Evropo in Indijo. Tudi Avstrija se bo brezdvomno zelo okoristila s tem iztočnim pokretom, čegar povzdiga jej morda prinese tudi Francoze in Angleže. . . .

Taki so načrti Nemcev. Avstrija tega ne izpozna, Slovenci pa že celo mislijo, da se za Čičarijo konča svet in da je pravljica o Martinu Krpanu, ki je tovoril sol po domačiji ter rešil Dunaj pred Brdavsom, nastala le slučajno, brez one zgodovinske podlage, ki so jo naši neuki dedje bolj čutili, nego jo mi izpoznavamo. Vlada to dobro ve, irredenta jej ni po volji, in ona čaka, da najde pride sem doli kaj več podjetnikov. Kdor bo prej prišel, bo prej mel. In tu so še Plitviška jezera in toliko drugoga, — naš čovek pa molí in kolne v rudokopu, Miss. ali Ill. ali tam kje, ali pa pase ovce, orje polje, plačuje davke. Tu mi prihaja na misel še naš neumni strah pred Čelhi, češ, ne bomo jih kesneje mogli več odpraviti. Kaj Nemce bomo pa mogli odpraviti? Čelhi bo šel z nami, če ne z besedo, pa z dejanjem, Nemec bo pa ubijal, koder bo mogel. Tudi mi prihaja na misel strah pred Kranjskimi deželimi elektrarnami. Bog jih je dal, sem ž njimi! Tudi če zadene deželo bilančna izguba! Toda le pod pogojem, da pridejo Čelhi in pomagajo organizirati češko-slovenska podjetja! In končno, kaj smo reš taki reveži, da ne ustvarimo sami ničesar, prav ničesar?

To je naloga prakse, poguma. Vrnimo se torej k predmetu: »Slovenski narod« je pisal l. 1906:

Nekoliko dni še in zopet se izročita prometu dva novi progi, in sicer Jesenice-Rožek-Celovec in Jesenice-Rožek-Beljak. Tudi ti dve progi tečeta po naših tleh in sedaj je skrajni čas misliti, ali niso te proge tudi naravno poklicane, da se na njih razvije in ukrepi slovenska trgovina. Trgovske naše postojanke, Trst za prekmorsko, Celovec in Beljak za inozemsko blago so dosedaj zasedene s trgovci, kateri so Italijani ali pa Nemci vsaj po velikanski večini in si je lahko misliti, da bodo ta tri mesta raztegnila svojo trgovino na nove proge, poleg teh tudi na en del proge Trbiž-Ljubljana, katero je dosedaj zalagala edino le Ljubljana.

Ljubljana v trgovinskem oziru lahko izgubi Cerenjsko vsaj od Radovljice naprej, dočim od novih prog ne pridobi veliko ali pa nič. Bržkone bode tarifarična daljava proge južne železnice Trst-Ljubljana stavila za Ljubljano take tarife, da ne bo mogla konkurirati s Trstom, ki bode s prekmorskim blagom trgovsko podjarmil progo Trst-Jesenice-Beljak-Celovec. Zatorej je nujna potreba, da se ustanove v Trstu slovenske trgovine in agenture, katere bi potem zalagale Ljubljano in nove proge in bi razen tega morale raztegniti svojo trgovino tudi na Češko, katere je s Trstom v živahni trgovski zvezi.

O Gorici piše istotam: »Slovenski sadjerejci goriške okolice pošiljajo sadje in zelenjavo na vse kraje, tudi tukaj bi bila kaka zadruga gotovo plodonosnega pomena.« Res je okoličanska kmečka izvozna zadruga spravila samo letos okroglo 400.000 K v kmetov žep samo za krompir!

Na tej poti leži edini napredek naroda. Tačas se je to izpoznavalo in pripoznavalo, kesneje pa so vpili »Križaj ga«, če je kedo hotel biti dosleden in je zahteval Trst za sedež vseučilišča!

Govorili smo doslej o eminentnem gospodarskem in trgovskem pomenu Trsta v zvezi z vseučiliščem. To pomeni, da hočemo, naj se naša mladina, naj se naši pravniki priučijo trgovsko misliti in v tem zmislu med narodom delovati. Najpripravnije mesto je res Trst, toda s tem, da smo postavili alno mater tja pred borzo, postajo in luko, smo jej dali še le priliko učiti se. Dati pa jej moramo tudi sredstev. Z institucijami in civilnopravnim redom si bomo vzgajali tam ob Adriji dobre pravnike in državne uradnike, ki nam jih tako nedostaja. Toda pravniška veda je tudi državna veda, koje del je politična ekonomija. Ta stroka pouka se mora razširiti tako, da bo tržaška fakulteta nov tip visoke šole: Zveze pravnštva in prava s trgovino in industrijo v zmislu, da se bo na tej pravni fakulteti v zelo obširni meri podučevalo trgovsko, mornarsko in pomorsko pravo, zadrugištvo, eksport, import, promet, carinstvo in trgovska politika ter kot prosti predmeti knjigovodstvo, blagovna veda in druge stroke trgovinstva, pa tudi med socialnimi vedami poleg socialne politike antropogeografija in drugo. Taka visoka šola še le ima pravo upravičenost za Slovence, tako visoka šola potrebujemo, ker le taka visoka šola more vršiti tisto dvojno nalogo, ki jej jo prisojamo, in izpolniti nade, katere stavimo vanjo. Podati organizacijski in učni načrt take visoke šole, je naloga strokovnjakov, — v Bernu v Švici so jo pred nedavnim ustanovili. To kaže, da je praktični Švicar izpoznał njeno vrednost in njeno nujnost. Sicer se pa vladni provizorji, ki naj reši laško vseučiliško vprašanje, itak že opira na obstoječo tržaško trgovsko šolo Revoltella. To ni le praktično po svetopisemskem načelu, da se boče dodalo onemu, ki je znal plodonosno uporabiti posojene talente, in po nemškem reku »Wo Tauben sind, da fliegen Tauben zu«, to je tudi važno za Italijane same, ki tudi skrbijo, da ne dobe v univerzi vailnice uradništva, marveč zavod, ki naj osveži narodovo gospodarsko moč.

(Dalje.)

*) Povzeto iz »Trgovinstva, prometa in kolonizacije v tem spisu ne znači, da podcenjujem pomen vseučilišča za našo uradniško produkcijo.

1. Jutnji koncert Riharčev koncert v Ajdovščini.

Jutnji kolesarska dirka in tombola v Solkanu.

Jutnji gledališka predstava v Prvačini.

Občinske volitve v Gorici.

Volilni imeniki za dopolnilne volitve v mestni svet so postavljeni na vpogled v smislu § 37. občinskega statuta pri mestnem statistično-anagrafičnem uradu SKOZI 4 TEDNE, in sicer od 8. t. m. dalje:

v delavskih, izveniši popoldneve v soboto, od 8.—12. dopoldne in od 4.—6. popoldne;

ob nedeljah in praznikih od 9.—11. dopoldne.

Reklamacije

Reklamacije je vložiti pri magistratu tekom 8 dni od 5. septembra dalje.

Klerikalni vzglednik.

Pod sivim Čavnom živi mlad katoliški junak, čistan pri prvih kljub temu, da je že napletel kaj takega, radi česar zasluzi vse kaj drugega, le čislanja ne.

Povabil je gospod-nunca, naj mu blagoslovi ravnikar napravljeno »vilo«. Ra-de volje je prišel k svojemu ljubljenumu pristašu ali prav malo je zalegal žegen.

Povabil je bil katoliški dečko tudi svojo ljubico, da skupno obhajajo prvi dan v »vili«....

Kako je bilo in kaj se je zgodilo?

Pri kosilu na terasi so začele predstave. Beseda da besedo, tako se pravi, in naposled udari lepi katoliški sin očeta po glavi s tako silo, da revež pade onemogel po tleh. Na to priskoči drugi sin in kriči: **daj ga, daj ga!** — Konečno se oče onemogel in krvav izvleče izpod razuzdanih snov. To je bila prva predstava: otroška ljubezen do očeta. Na to je sledila druga predstava: bratovska ljubezen. Zgrabita se brat z bratom, pri tem pa oče kriči na ves glas: **Pomagajte, pomagajte!** Tako doigo sta se trgala in tolkla, da je ostal starejši sin do golega nag. In vse to je morala ljubica gledati. Pokrila ga je končno z rjuho. Iz same medsebojne ljubezni so se kregali, kričali in se mlatili do 2. ure po polnoči.

Glejte, ljudje božji, kakí vzgledi od strani klerikacev!

Največji pobožnjak, katoliški fant prve vrste, se predrzne svojega lastnega očeta tako neusmiljeno natepsti, pa tudi mati ji je morala več držati in slednjič je bila tudi predstava ljubezni katoliškega ljubčka do svoje ljubice. Tudi ljubica je dobila par zausnic; pretrgali so jej zlato veržico, obleko, itd. **Torej pretep z očetom, materjo, bratom in ljubico.**

Tudi moramo povedati, da tista Marijina hči je ostala tri dni pri njem; prišla je od nekod iz hribov....

Glejte, tako živi in deluje katoliški fant, **»orek«**, tako vzgledno življenje živi ta mladenič, ki ga je klerikalna organizacija napravila takega. In on je imeniten govornik po shodih, ki govori o **vzgledih**, ploskajo mu in pritrjujejo in na prva mesta ga posajajo.

Zapeljano ljudstvo, kedar se spame-tuješ, da zapodiš od sebe take-le vzgled-nike?

Klerikalizem se je zajedel v mladino in izpridil že mnogo fantov in deklet. To se godi zlasti, odkar divjajo po deželi no-vostrujarji. Poprej ni bilo tako hudo, od nastopa novostrujarjev pa je izprijevanje in pohujševanje mladine vedno hujše. Zad-nji čas pač, da prične veliko obrambno delo, ki naj obvaruje mladino pred kle-rikalnim pastmi!

Sokolske slavnosti v Pragi.

(Dalje.)

Poklon Sokolstvu kraljevi Pragi.

Ko je defilirai zadnji sokolski jahaški zbor in je bilo zbrano vse Sokolstvo na Staromestnem trgu, je stopil dr. Scheiner na govorniško tribuno in v imenu Sokol-stva pozdravil Prago s sledečimi besedami:

Po petih letih so priletele zopet neštete naše sokolske trupe v zlato slovansko Prago, da izpričajo sijajno svoje vspehe in svoj napredek na polju pravilne vzgoje in oplemenitve slovanskega ljudstva.

Pri tej priliki smatramo tudi danes za svojo dolžnost, da se zberemo v spojenih vrstah na teh, češkemu narodu tako dragih mestih in se iskreno poklonimo kraljevi materi čeških mest in pred njenim veličastnim obličjem posvetimo svoje službe podvojenemu delu za nam izročeno nalogo.

Takrat nas spremljajo spomini minulega petdesetletja, spomin prvih dni našega Sokolstva, teh na veke zgodovinskih trenutkov narodnega prebujenja, v katerih je vsklilo in napolnilo vse kraje naše Sokolstvo.

Najčistejši idealizem mladostno navdušenega srca naroda, junaško hrepene-nje po svobodi in prostosti, silna močena volja nekratenega razvoja, je bila podžig rojstvu in krasnemu razvoju Sokola v oni viharji dobi, ki smo ji danes, po petdesetih letih, iz globine srca hvaležni za najkrasnejši vzgled in najplemenitejše po-teze našega sokolskega dela.

Naš današnji zlet naj bo izraz hval-ležnosti naši Pragi, v ktere toplem naročju se je Sokol rodil, rasel in krepil, da vzleti visoko nad vse širne slovanske pokrajine in v njih budi, dram in vzbuja junaškega duha v onemoglih vrstah.

Danes stoji tu vznešenih src in z jasno zavestjo svojega važnega poslanstva zbrano do mala vse Slovanstvo v eni vrsti, da izrazito in odkrito manifestira svoje čiste namene in načrte, navdahnjene z globoko, resnično ljubeznijo do svojega naroda, tega dragega slovanskega naroda, ki ga hočemo peljati iz nadlog in ponižanja na solnce izobrazbe in svobode, vredne človeka, vredne krasne duše in prirojene plemenitosti slovanskega ple-mena, ki je bilo vedno nositelj in branitelj ljudskosti, bratstva in splošne enakosti.

Nas ni privedel pod skupni prapor niti pohlep po tujih zemljah, niti zla želja usuznjenja in sovraštva do drugih, nas ni privedla v tabor sokolski niti želja po nadvladi niti katerikoli politični namen, ampak silna volja omogočenja narodnega razvoja, globoki smisel za življenske potrebe našega ljudstva, za njegovo pri-rojeno kulturno in gospodarsko življenje, ki ga hočemo podpreti z zdravo vzgojo no-vih, krepkih junaških pokolenj, z iskreno skrbjo za zdrav razvoj teh nepreglednih čet, ki prebivajo po širni slovanski domo-vini, za katere se doslej večina njihče ni brigal, akoravno je grozila od vseh strani propast in grozi še vedno.

In proglašamo slavnostno in s pov-darkom, da od tega dela ne odnehamo, do-kler ne zagledamo vsega našega ljudstva brez razlike in izbira, na varni poti pra-vega razvoja, ovladanega z duhom brat-stva in resnične vzajemne ljubezni, dokler ne odpravimo iz naših zemelj sovraštva in nasilja, dokler ne postanemo vsi sebi ena-ki in svobodni, ovladani z zavestjo, da je pripala Slovanstvu v bodočnosti naloga glasnika in izvrševalca vznešenih, gesel človečnosti, pravičnosti in enakosti na-rodov, ki jiht ono, predvsem v lastnih vr-stah izpolnjuje in jim k splošnemu vspehu pripomoči mora.

Pojdimo tako le v stopinjah naših prednikov, silni v sebi in silni proti vsa-kemu, ki bi se upiral temu našemu na-menu.

Torej, bratje, s tem prepričanjem, s to obljubo korakajmo dalje in naprej, ideja sokolska večno mlada, večno sveža in krasna, naj vodi naše vrste k nadaljnemu neumornemu, trdemu delu in boju za rešitev in dobrobit našega naroda.

Od Kavkaza k Šumavi, od Balkana k Baltu, naj odmeva naše povelje, pozivlja-joče mladino, može in žene k navdušene-mu delu. Naša je, bratje, bodočnost, bomo li sami na straži in skrbeli predvsem za napredek in razvoj svojega naroda!

S tem geslom razlétimo se po svojih njivah, planjavah in gozdovih, oprinimo se iznova povzdigujočega dela, pripravimo svojim narodom tla za nadaljno traj-no, slavno življenje. — Na zdar!

V znak hvaležnosti Sokolstva je iz-ročil dr. Scheiner županu mest praških dr. Grošu krasno Suchardovo plaketo.

Odgovoril mu je dr. Groš, ki se je v češkem in francoskem jeziku iskreno zahvalil Sokolstvu in gostom.

Potem je zadonela iz 30.000 grl slo-vanska himna, ki je gromu enako bob-nela nad starodavnimi poslopji in pre-tresala ozračje s svojo mogočnostjo.

(Dalje.)

Sokol ob meji.

(iz Biljane.)

V nedeljo 4. t. m. se vršela veselica s prvim javnim nastopom Sokola z Do-hrovega se je izvršila v vsakem oziru do-oro nad vse pričakovanje. Točno ob 3. uri popoldne so došli bratje Sokoli iz dru-štva H. okrožja, 59 po številu. Ob 4 in pol je pričela javna telovadba. Najprej je nastopilo 31 mož z župnimi prostimi va-jami; za izvajanje so želi burno pohvalo. Za temi je nastopila vrsta dobrovskega Sokola pod vodstvom br. Šfiligoja na bradlji in drogu. Nastop vrste, ki je iz-vajala lepo izbrane in celo pretežke vaje, je občinstvo naravnost presenetil. Upo-števaajoč, da telovadi Sokol Dobrovo ko-maj od 21. marca t. l. dalje, je treba na-ravnost pripoznati, da zasluži za vspehe, dosežene v tem kratkem času, polno pri-znanje. Videlo se je, da goji Sokol Do-brovo pravo intenzivno delo na Sokol-skem polju in takemu delu so vspehi za-gotovljeni.

Za dobrovskim Sokolom je nastopila ena vrsta iz Podgore na bradlji in ena vrsta goriškega Sokola na drogu ter so žele vsestransko pohvalo.

Nato so izvajali domači telovadci še ljubljanske proste vaje in skupine, kar so tudi častno rešili. Zaključila je javno telo-vadbo vrsta iz Podgore s tremi skupinami na bradlji, katere so se vse posrečile.

Po končani telovadbi so prikoralaki vsi telovadci na veselilni prostor. Tu se je najprej predsednik dobrovskega Sokola br. V. Šfiligoj zahvalil v kratkih besedah navzočemu občinstvu za poset potem pa vsem bratom Sokolom za izkazane bratske simpatije. Za njim je govoril starosta Gš. S. Ž. br. dr. Irgolič. V kratkih a je-drnatih v srce segajočih besedah je pre-dočil navzočim pomen in namen Sokol-stva, posebnost Sokolstva ob meji. Na naši zemlji smo mi gospodarji, je rekel, in tudi ostanemo, dokler boimo na delu kakor do-slej. Občinstvo mu je burno pritrjevalo.

Končno se je pričelo živo vrve-nje na plesišču, ki je trajalo do 11. ure v noč. Slavnost je tudi povečevalo petje pevskih zborov iz Biljane in Kozane, ka-terima gre za ubrano petje vsa čast in hvala.

Udeležba pri veselici je pokazala, da vživa Sokol simpatije vsega občinstva v Brdih — katero čuti narodno, kar je zelo razveseljivo. Saj pa tudi mora vsakdo — kateremu ni še strankarska strast zamo-rila narodnega čuta, pripoznati, da Sokol-sko delo je nesebično, da stremi le za omiko, za duševno in telesno vzgojo.

Slavnost, katerih enake ni še bilo v Biljani, se je izvršila v najlepšem redu, za kar moramo dobrovskemu Sokolu le čestitati. Res mnogo truda je bilo treba, da so se dosegli ti vspehi, a ti naj te bodre, mladi dobrovski Sokol, k nadaljne-mu vstrajnemu delu na Sokolskem polju.

Zora puca bit če dana nam je rekel br. starosta in res mi vstajamo in upamo, da pride čas, ko bodo našemu narodu za-sijali boljši, svetlejši dnevi! — Na zdar!

Moll-ov Seidlitz-prašek

Je za na želodčen trpeče naprekovaljivo sredstvo katero ima prednost pred vsami drugimi dra-žitelnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.-
Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Moll-ov Franc. žganje in sol

Za ribanje života. — Bolotino olajšajoče in okrepitveno sta-rokano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.
Orig. steklenica K 2.-
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvoraj. založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.
Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Cristofaletti.

DOPISI.

Iz kobariškega okraja.

S Kobariškega. — Nesreča. — V ne-deljo ob 3. uri zjutraj je šlo več vojakov na izlet na Krn. Hoteli so si nabrati pač nekaj planik. Nekoliko predpoldne je ne-ki podčastnik zagledal od daleč s strmine, da leži nekdo tam v vojaški obleki in se ne giba. Radovednost ga je gnala, da je šel bliže in nudil se mu je grozen prizor. Našel je nesrečneža, ki je padel kakih 70 metrov globoko in ostal gotovo takoj mrtev. Na lice mesta je prišla komisija in od-redila vse potrebno, da so nesrečneža spravili v Kobarid. Pri padcu si je ne-srečnež polomil skoraj vse kosti in le koža je še držala skupaj razdrapano truplo. Pogreb se je vršil v torek večer. Pred krsto je šla godba, za krsto so nesli vo-jaki 4 vence in na krsto so položili lep venec iz samih planik. Pri sprevodu so bili tudi vsi vojaški dostojanstveniki, ki so sedaj v Kobaridu. Spreveda se je ude-ležilo tudi mnogo Kobaridcev. — Pone-srečeni je bil edini sin kmečkih starišev iz mariborske okolice. — Lahka mu zemljica v tujem kraju!

Iz krminskega okraja.

Iz Medane. (»Orla«, ki delajo Medani sramoto.) — Prav lepo oliko so pokazali nekateri medanski mlečnozobneži, člani »Orla«, o priliki, ko so se vračali goriški Sokoli od Sokolske slavnosti v Biljani dne 4. t. m. Zmerjali so mirne pasante z »ošli, cigajnariji« in enakimi psóvkami. Seveda padejo te lepe cvetke le na isti vrtnazaj, kjer so zrasle. Tu se vidi sadove klerikal-nega hujskanja iz pobožnega »Novega Časa« in njegovih apostolov. Resnici na ljubo pa treba omeniti, da se je vkljub protiaģitaciji enega takih apostolov ude-ležilo mnogo zavednih Medancev Sokol-ske slavnosti v Biljani.

MOJA STARA

Izkušnja je in ostane, da je najboljša sred-stvo za odpravo poletnih izpahljajev, za do-sego, za ohranitev nežne in mehke kože ter bele polti lilno, mlečnato mlto. Znamka konjiček tvrdke Bergman & Co., Tetschen a/E. Komad stane 80 vin. in se dobiva v vseh lekarnah, mirodnicah, parfumerijah in po-dobnih trgovinah. Bergmanova lilijna krema »Manera« slovi radi tega, ker se dobi po upo-rabi iste jako nežne in bele roke, i tuba stane 70 vin. Dobiva se povsod.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda daru-je gospa profesor Sejdlova prvi 2kronski denar. Hvala!

Imenovanje. — Za učitelja na Narodni šoli na Blanči v Gorici je imenovan gosp. Turk, abiturijent goriškega učiteljskega.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se bo vršila v drugi polovici meseca septembra v Trstu.

Domače vesti.

Vseučilišnji docent dr. Bogumil Voš-njak ne bode — kakor je razvidno iz »Pregleda predavanj« zagrebškega vseu-čilišča — predaval v prihodnjem seme-stru. Kakor čujemo, namerava naznaniti predavanja šele za letni tečaj leta 1913.
Za »Dijaško kuhinjo« so darovali: Ivanka Ravhekar, hotel »Zlatorog« pri Bohinjskem jezeru, štiril krone kot izku-piček odklonjenega darila.

Spomenica »Vseučilišče v Trstu« je vzbudila pozornost tudi med Lahi. »Cor-riere« se je bavil z njo in citiral iz nje od-stavke v daljšem članku. »Corriere« se je izrekel proti temu, da bi prišlo slovensko vseučilišče v Trst.

Na manevre odide tukajšnji 47. peš-polk dne 22. t. m.; vrne se v Gorico dne 8. septembra.

V Skriljah na Vipavskem je umrl gim-nazijec, šestošolec Andrej Valič.

Odlikovanje vojaka. — Ivan Gerželi, vojak tukajšnjega 47. pešpolka, je dobil srebrn križec za zasluge, ker je rešil v Tržiču nekega človeka iz vode, ko se je ta potapljaj, in je bil pri rešitvi sam v smrtni nevarnosti.

Abiturientom, ki se hoče posvetiti živinozdravniškemu študiju. — Visokoskolski odbor na živinozdravniški visoki šoli na Dunaju je letos razposlal ravnateljstvu vseh srednjih šol v Avstriji spomenico, v kateri je natanko pojasnil sedanjí položaj živinozdravniškega naraščaja. Število slovenskih veterinarjev se je v lanskem letu vsled preoptimističnega slikanja razmer: silno pomnožilo in se je bati nadprodukcije živinozdravnikov; poleg tega se je tudi učni red v marsičem izpremenil. Svetujemo vsem abiturientom, ki resno mislijo na živinozdravniški študij in nočejo biti razočarani, da se po- uče iz spomenice pri ravnateljstvih svojih prejšnjih zavodov. Natančnejše informacije pa dajo za Kranjsko: Ipavec Raiko, Idrija; za Štajersko: Veble Franc, Kapele pri Brežicah; za Koroško: Močilnik Anton, Libinče pri Pliberku; za Primorsko: Pether Filip, Gor. Vrtojba; pri Gorici: Za akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju: Fr. Pestotnik, t. p. predsednik, Viktor de Oleria, t. p. tajnik.

Zločinsko početje klerikalcev. Iz mesta: Klerikalna gonja se nadaljuje kar po 4 listih: »Gorica«, »Prim. List«, »Novi čas« in »Slovenec«. Brezvestnežem je namen, razsrditi prizadete pri T. O. Z. do skrajne meje in jim povzročiti škodo; silijo s konkurzom na dan z namenom, da bi prizadeti kar največ plačali, več nego je sedaj določeno. Klerikalni peklenščaki bi bili vsi zado- voljni, če bi videli ljudi v nesreči in če bi se jim posrečilo, razsrditi jih do skrajnosti. Pa lahko recemo, da se pobož- na želja ne uresniči! Naj se le informirajo! — S »Kmetijskim društvom« v St. Petru so pristrasili na dan v »Gorici« in pravijo, da se vse maščuje. To je bilo v časih, ko je kaplanoval v St. Petru sedanji semen- ski profesor dr. Ličan. Tisto društvo je bilo začelo izvažati pridelke, pa tako ne- ročno in netrgovsko, da je imelo le ško- do. Nič čuda, če so se kmetovalci vzdig- nili proti taki zadržni dobroti kot je bilo Km. društvo. Tu ni kaj primerjati. Res pa je, da ker se vse maščuje, se bo maščeva- la tudi sedanja klerikalna gonja nad kleri- kalci. Bo prika, ko se bomo sklicevali na to zatrditev.

Občinske volitve v Gorici. Volilni imeniki so razgrnjeni na vpogled volil- cem. Razgrnjeni ostanejo 4 tedne, ne več po dva tedna, kakor je bilo doslej po sa- movoljni glavnega goriškega magistrata. 14 dni je bilo seveda premalo za pregled imenikov, ali prav je prišlo to magistra- tovcem, ki so sestavljali imenike vedno tako, da so bili pazljivo upisani vsi zanes- livi laški volilci, nelaški pa je bilo izpu- ščenih kar največ mogoče. Volilni imenik na magistratu treba spraviti enkrat v red; to pa se doseže potom reklamacij. Če se bo pridno reklamiralo, potem bodo počasi že upisani vsi volilci goriškega mesta v volilni imenik!

Laški trgovci v Gorici tožijo v uvod- nih člankih v »L. Ego«, kako da jim pro- pada trgovina. Pri tem pa dajejo dobro pod nos tudi gospodujoči magistratovi kli- ki, ki je tako brezvestna, da odganja tujce in hoče odgnati iz Gorice sedaj celo oko- ličanske kmete. Propadanje trgovine vidi- lo ne le v novi planinski železnici, ki je odprla pot v Trst, marveč tudi v velikem šovinizmu in nemirni napetosti magistra- tove klike. — Vprašamo: zakaj pa se laški trgovci ne dvignejo enkrat pošteno proti svojim škodljivcem? Ko bodo volitve, bo- do pa zopet volili svoje zatiralce in škod- livce mesta!

Vprašanje pokopališča v Solkanu. — V starašinstveni seji v sredo so izvolili odsek, ki ima nalogo proučiti pokopališko vprašanje ter poročati v prihodnji seji. Kakor znano, hočejo jedni, naj ostane po- kopališče, kjer je, samo razširi naj se pri- merno, drugi pa hočejo povsem novo po- kopališče na drugem kraju.

Lepo se priporoča goriški magistrat za dopolnilne občinske volitve. — Pred dnevi je naznanil, da iz Kromberškega vo- dovoda zopet ni zadosti vode ter naj se za sedaj zapro pomoči dovoda v L. Ego; če bi pomanjkanje vode trajalo, bi kmalu zapi- rali tudi javne vodnjake. Ta bi bila zopet lepa! Ali zadnje dni je močno deževalo in se kaže na dež; bo pa dež pomagal, da ne bomo trpeli pomanjkanja vode, ker magi- strat ni za drugo, nego za to, da odjemlje meščanom vodo! Ta le mizerija z vodo je

slabo priporočilo za magistratovce za bli- žajoče se občinske volitve. — Na trgu so povišali takse; s tem so se tudi lepo pri- poročili kmetom goriške občine. Gotovo poldejo navdušeni volit kandidate magi- stratove klike, ki ne zna drugo, nego višati davščine in pristojbine meščanom!

V Čukarji in Marjinih društvih je nedolžnost najslabše spravljena. To je stara resnica. Vse polno nezakonskih ma- ter parvaseh, kjer divja Čukarja in pobož- nakujejo Marjine hčere, potrjuje to brid- ko resnico. Taki so sadovi tistega siste- matičnega izprijevanja mladine, proti ka- teremu se morajo vsi dobromisleči, za ljudstvo dobro čuteči, upreti z vsemi sila- mi. Beležili smo že razne kraje, kjer so zapeljali vrli »orli« dekleta; danes mora- mo beležiti St. Ferjan; tudi v St. Ferjanski občini je več deklet v taki zvezi s »čuki«, da si stariši doma pulijo lase, ker se bliža sramota hiši. — Zapeljani mladeniči, ki hodijo k spovedi in obhajilu, ki hodijo v kroju za procesijo, ki tulijo po shodih, mi- silijo, da smejo vse storiti, kar jim poželj- arce in meso; so pač tako odgojeni v dru- štvih s katoliško firmo. Tisti, ki jih vodijo, jim dopuščajo vse, samo da so njihovi. Tako se izprija mladina, tako dohaja v kmečke hiše sramota iz katoliških dru- štev. Stariši, kdaj se boste spametovali, da ubranite svojim otrokom pot v »kato- liška društva«, kjer se pohušujejo in od- kodar Vam prinašajo sramoto!

Zakon glede regulacije Soče sank- cioniran. — Cesar je sankcioniral zakon, sprejet v letošnjem zasedanju deželnega zbora, glede regulacije Soče, Tera in pri- tokov. To je zadnji legislativni korak za veliko delo regulacije Soče in pritokov. Izvršitev dela je, kakor znano, poverjena hidrotehnični ekspozituri v Gradišču ob Soči, ki začne, kakor tudi že določeno, z regulacijo v Furlaniji, in sicer najprvo na onih delih, kjer je angažirana dežela sa- mo z 1% prispevkom. O tem smo govo- rili že v obširnejšem članku. Regulirala se bo Soča v nižini, kdaj pride gorenji tok na vrsto; tega pa ne ve nihče. Ljudje, ki naravno mislijo, sodijo, da bi se morala začeti regulacija Soče v Gorah in bi kon- čala v nižini!

Izpred sodnije. — 25letni Alojzij Jev- šček je bil zopet pred sodnijo. Ušel je bil iz prisilne delavnice v Ljubljani ter prišel v Gorico. V Raštelu ga je prijel redar, ali Jevšček je tako bil po redarju in se zoper- stavljal, da se mu je končno posrečilo uiti. Aretirali so ga v Trstu. Obsojen je radi javnega nasilstva na 5 mesecev težke ječe s posti. — 20 letni Ivan Rom z Nabrežine je imel več ljubic, vsaki je kaj zmaknil, okradel je tudi svojo sestro. Obsojen je na 4 mesece težke ječe.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Liberi-Trom- ba. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 11. do 18. t. m.

Društvo »Sloga« v Ročinju priredi v nedeljo, dne 11. t. m. društven ples v pro- storih g. Gerbica. Začetek ob 3. uri pop.

Sokolski vestnik.

Poziv vsem bratskim društvom. — Bled in Kobarid sta pred vratmi. Kljub temu pa je še premnogo društev, ki ni vrnilo vposlanih jim vprašalnih pol. — Iz tega razloga se tudi ne moremo dogovo- riti s bratsko T. S. Z. glede skupnega po- sebnega vlaka. — Isto velja glede Koba- rida. Do danes sti samo 2 društvi vposlali prijavi. Kje so ostala? Nujnost je tudi tu potrebna, ker kobarški Sokol težko čaka na navodila, da zamore čimprej pri- četi s potrebnimi pripravami. — V dru- gem polletju ima se na novo predpisati posameznim društvom prispevek. Vrnite torej izpolnjene statistične zapisnike, ker v nasprotnem slučaju se vam ga bode predpisal po stanju članov iz meseca pro- sinca. — Bratski odbori, zavedajte se so- kolske discipline in zavedajte se vseh dol- žnosti, ki jih imate napram predsedstvu. — Na zdar! Predsedstvo Gs. S. Z.

Brie. — S ponosom lahko danes tr- dimo, da si je osvojil »Sokol« srca vsega poštenega slovenstva in da je ni sile nad nami, ki bi si upala prestrčiti proti temu mogočnemu pticu-orjaku. Kedo bi si pred par leti upal samo misliti, da boče kdaj pri nas tako siljano stopala iz naroda na dan nova, neprenehljiva sila — sokolska ideja. Da je naša Vipavska dolina trdnja-

va, v kateri gnezdi čili Sokol, je jasno po- kazal II. zlet I. okrožja Gs. S. Z. na Br- jah. Ponosni smo Brejci na ta dan, kajti to ni bila navadna nedelja, bil je to So- kolski dan, dan nove dobe, bil je to dan manifestacije krepko se razvijajočega So- kolstva. Kljub temu da so bile krog in krog veselice, na Volčjdragi pa velika narodna slavnost, je bila udeležba na tej Sokolski prireditvi sijajna in izid v vsa- kem oziru naravnost razveseljuj. I. okrož- je Gs. S. Z. je s tem svojim II. zletom jasno pokazalo, da je res veja napredu- jočega in zmagujočega Sokolstva, kajti ta zlet v vsakem oziru nadkriljuje vse do sedaj se vršee okrožne zlete naše župe. Da je naš trud žel toliko obilega sadu, čuti brejski »Sokol« v prvi vrsti dolžnost, se zahvaliti vsem bratom, ki so s svojim vzornim in disciplinarnim nastopom, ka- kor pri prostih, tako tudi pri orodnih va- jah povsem zadovoljili prisostvujoče ob- činstvo, nadalje vsem cenjenim udeležen- cem iz različnih krajev cele Primorske, posebnó pa iz Ajdovščine, iz naše napred- ne okolice, kakor tudi narodnim Tržača- nom, med katerimi smo imeli čast vzreti tudi gospoda poslanca dr. Rybaja. Zahva- ljujemo se vrlima damama, ki sta pre- skrbeli sladko pecivo, našim neutrudli- vim in požrtvovalnim narodnim dekletom in vsem cenjenim damam, ki so nam po- magale v paviljonih in pri razprodaji raz- glednic in cvetic. Hvala vsem zavednim domačim možem in mladeničem, ki so na katerikoli način pripomogli k lepo vspe- li Sokolski slavnosti, bodisi z brezplačno vožnjo različnih potrebščin, bodisi z brez- plačnim de-om pri pripravah na veselič- nem prostoru. Končno moramo izreči za- livalo gospej vdovi Trpinovi, ki nam je ra- devolje proti mali odškodnini prepustila, kakor za nalašč pripravljen prostor za enake prireditve. Pohvalo zasluži tudi naš domači krčmar, ki je s solidno in okusno postrežbo skrbel za lačne želodce. Možje in žene — zavedamo se velike podpore, ki ste nam jo skazali ob tem Sokolskem prazniku, zato pa bodite prepričani, da se hočemo tudi za nadalje skazati vredni vaše naklonjenosti, s pomočjo katere ho- čemo neumorno korakati za ciljem, kate- rega smo si postavili ob ustanovitvi na- šega društva: z Vami in za Vas hočemo zmagati! Na zdar!

Posebni vlak iz Trsta na Bled. Telo- vadno društvo »Sokol« v Trstu priredi o priliki sokolskega zleta na Bledu dne 15. avgusta posebni vlak, ki se bo ustavljal na vseh postajah do Gorice ter vsprej- mal goriške izletnike. — Radi znižane ce- ne (polovična cena osebnega vlaka) in drugih komoditet, katerih bodo izletniki, vozeči se s tem vlakom deležni, kakor tu- di gledé skupnega dohoda vseh primor- skih Sokolov na Bled, bi bilo želeto, da se vsi goriški bratje pridružijo Tržačanom. Iz Trsta odide vlak ob 4.30 zjutraj. Natan- čni urnik (prihod vlaka na razne kraške in goriške postaje) priobčimo v torkovi številki.

Goriška kolesarska zveza.

Predsedstvo kolesarskega društva »Gorica« opozarja gg. člane, kakor prija- telje društva na izlet, katerega priredi jutri v nedeljo dne 11. avg. t. l. v Solkan. — Zbirališče kavarna Central. — Odhod točno ob 3. uri pop. — Rednik: Joško Sirk. — Zdravo in na svidenje!

Politični pregled.

Kovaceva afera. — Iz Budimpešte naznanjajo, da je sodni senat sklenil, da ostane poslanec Kovacs kljub psihiatrič- nemu izvestju še v preiskovalnem zaporu.

Slovenske šolske zahteve v Trstu. — Politično društvo »Edinost« sklicuje za jutri javen shod v Nar. Domu z dnevnim redom: Naše šolske zahteve. Dvojna me- ra avstrijske vlade. — Vlada da Italia- nom kos univerze na Revoltelli in pod- žavi jim komunalno fealko. — Nemci ima- jo nemške srednje šole v Trstu, 70.000 Slovencev pa nič!

Tržaški mestni svet se je včeraj ba- vil z vodovodnim vprašanjem. Obširno je govoril dr. Pucher, zatrjuje, da to vprašanje še ni zrelo za sklepanje, ker se je jemalo premalo v ozir druge načrte ter se predlogi ozirajo le na Timav. Socialisti so napovedali obstrukcijo proti predlo- gom.

Sestanek v Petrogradu med francos- kim min. predsednikom Poincaré in rus- kim min. predsednikom Kokovcem vzbuja pozornost cele Evrope. Poincaré je do- spel včeraj na ruska tla. Na sestanku ima biti govora o vojaških vprašanjih in rus- ko-francoska pomorska konvencija je ta- korekoč gotova stvar; ne ve se še, ali se bo tikala le Severnega morja, v katerem slučaju se pridruži Anglija, ali tudi Sredo- zemskega; z odprtjem Dardanel nastane povsem nov položaj v Sredozemskem morju. Sestanek je torej velikega vseob- čega pomena.

Na Balkanu. — Obmejni incident med Turčijo in Črnogoro bo skoro poravnal. Turški poslanik se vrne v Cetinje. — Turška vlada hoče proglasiti obsedno stanje nad celo Rumelijo in Smirno ter upo- rabiti vsa sredstva proti mladoturškemu komiteju, da iztrebi politiko iz vojske in uradništva. Pred vojno sodnijo je postav- ljenih 500 oseb. — Abdul Hamida, bivšega suлтана, so baje prepeljali iz Soluna v Adrianopolis. — Včeraj je potekel rok, ki so ga stavili Albanci za svoje zahteve: splošna amnistija, vojaška služba v Alba- niji in pravice, nositi orožje, za vse Al- bance, stare nad 16 let. — O Črnigori se trdi, da se hoče razširiti proti jugu, zato da so bili nemiri.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Razno.

Italijani pravijo, da sedaj, ko imajo vse obrežje libijsko v svoji oblasti, morejo začeti prodirati v notranjost, samo voja- šтва velik del treba zamenjati, kajti vo- jaki, ki so že mesece in mesece na boji- šču, so utrujeni. — Slišijo se glasovi za mir. Turška vlada je pripravljena staviti pogoje tako, da bi bil tekom 2 mesecev morda sklenjen mir. — Turčija baje pre- kliče svoj dekret za izgon Italijanov. To bi bil korak k pogajanjem za mir.

Razne vesti.

Velika nesreča v rudniku v Nemčiji. Iz Bohuma poročajo, da se je pripetila v rudniku Lothringen velikanska eksplozija. Iz rovov so potegnili doslej baje 120 mrtvih!

Na mesto nesreče je prišel nemški ce- sar. Nemški cesar je daroval za preosta- le ponesrečenih 15000 mark, bavarski princ-regent je dal 5000 mark.

Ponesrečil je v Kamniških planinah vodja pisarne ravn. oddelka pri namestni- štvu v Trstu Jurcich. Spodrsnilo mu je in pri padcu se je močno pobil. Našli so ga delavci tovarnarja Radešiča, ki kopljejo material za snažilni prah; ležal je v ne- zavesti eno celo noč. Prenesli so ga v gozdarsko kočó in tam leži. Stanje nje- govo je nevarno, zato ga niso mogli pri- peljati v Kamnik.

Iz Trsta je izginil Zigmund Neuman, menjalec denarja, nad katerim je progla- šen konkurz. Tudi njegov poslovodja je izginil. Baje je Neuman zakrivil velikan- sko goljufijo.

Ponarejalec denarja v Trstu. — V Trstu so aretirali včeraj 24 letnega ita- lijanskega podanika po imenu Santo Ga- ravini iz Ravene doma. Pri njem so na- šli cel arzenal za izdelovanje denarja in komade petih frankov, lépo izdelane in pripravljene za promet. Garavini je pripo- znal. Izdal se je s tem, ker je živel luksu- rijozno, ne da bi se vedelo, odkod ina dohodke.

Garavini je bil brigadir (narednik) pri karabinijerih. V Trstu je pravil, da je bil v vojni v Tripolitaniji ter kako je tam streljal Arabce. Policija v Trstu se je za- nimala zanj in iz Ravene je izpovedala to- le: Garavini je bil leta 1910 obsojen od italijanskega vojaškega sodišča v Paler- mu na leto dni ječe radi goljufije in je ob tej priliki zgubil službo pri karabinijerih. Začetkom tega leta je bil Garavini zopet obsojen — tudi v Italiji — na leto in 11 mesecev ječe in na posebno policijsko nadzorstvo, ker je razpečaval ponarejen denar.

Pri njem so našli: 36 komadov po 5 frankov grških, 15 kom. po 5 frankov bel- gijskih, 68 kom. po 5 frankov francoskih, 32 kom. po 5 frankov italijanskih, 10 kom. po 5 frankov švicarskih, 27 kom. po 5 kron avstrijskih, 40 kom. po 2 kroni av- strijskih, vse te poslednje so bile še ne- izdelane.

Dalje na 4. strani.

Nečloveška mati. — Pred poroto v Parizu je stala neka Henrieta Bouton, ki je v decembru lani utopila svojega 6 letnega sinčka. Otrok jo je prosil, naj mu prizanese, pa ni pomagalo nič; nečloveška mati ga je utopila. Obsojena je na 5 let ječe.

»Špijon«. — Trentinec Ronzo Camelli, mediciner, je napravil izlet v Italijo v družbi z nekim drugim gospodom. V Italiji so ga prijeli, ker je imel s seboj fotografski aparat, in utaknili kot špijona v zapor. Po daljšem zaslišanju so ga izpustili. — Kakor se vidi, lovijo »špijone« pridno na obeh straneh meje!

Ženitovanijsko potovanje v aeroplana. — Po celi Danski se govori le o ženitovanijskem potovanju aviatika Ulrika Birchsa s svojo mlado ženko. Z letališča na otoku Amager sta se dvignila v zrak ter sta plula do Kalundborga. Vreme ni bilo baš ugodno; zato sta se morala spuščiti na zemljo še pred Kalundborgom, drugi dan sta nadaljevala pot. V Kalundborgu je potem aviatik pred mnogobrojnimi občinstvom napravil več lepih vzletov.

Proces proti Jukiću.

(Dalje.)

8. t. m. je govoril državni pravdnik dr. Marković.

V svojem govoru je v bombastičnih besedah slikal »pokvarjenost« in »moralno propalost« obtoženih dijakov ter emfatično zatrjeval, da se bo zgodovina s sramom spominjala hudodelcev, ki so dvignili svoje hudodelske roke na vzvišene reprezentanta banske časti. Branitelji: »Oho! oho! Saj nimamo bana, saj imamo samo komisarija!« (Veselo med občinstvom.)

Nato je državni pravdnik prečital še enkrat obtožnico, kar je dalo povod, da so branitelji opetovano pripominjali, da so obtožnico že vendar enkrat slišali in da jo imajo tudi tiskano v rokah.

Med izvajanjem državnega pravdnika se je onesvestil obtoženec Dragutin Bubljić in senat je odredil, da se ga pelje iz dvorane.

Zdravniki so izjavili, da so Bubljića napadli srčni krči.

Branitelji.

Branitelj dr. Vladimir Prebeg je naglašal, da mora iz etičnih razlogov vsakdo obsojati Jukićevo dejanje, toda zgodovina pokaže, da so nesrečne razmere na Hrvaškem, ki jih vsi težko občutimo in pod katerimi težko trpimo, potisnile blazniku v roke revolver, s katerim je streljal na kraljevskega komisarija. Govorec o revolucionarni organizaciji, ki jo hoče državni pravdnik podtakniti obtožencem, poudarja zagovornik, da o takšni organizaciji ni sledu, ker se državnemu pravdniku ni posrečilo eksistence takšne organizacije dokazati z drugim, kakor s štatutom dijaškega društva »Narodno ujedinjenje« v Beogradu. V tem štatutu pa je govor samo o kulturnem ujedinjenju Hrvatov in Srbov.

Nato je dr. Prebeg v objektivnem oziru dokazoval, da Jukićevo dejanje ni kvalificirati kot zavratni umor, marveč kot navaden umor, odnosno glede stražnika Borščaka kot navaden uboj. Da bi bil kdo izmed obtožencev zagrešil hudodelstvo javnega nasilstva, je popolnoma izključeno, ker niso ničesar zakrivali, kar bi se dalo subsumirati pod ta paragraf. Nadalje je dr. Prebeg dokazoval, da se Jukić pri izvršitvi atentata ni zavedal svojega dejanja ter ostro in uspešno kritiziral mnenje sodnih psihiatrov, ki sta s svojim podanim mnenjem pokazala, da nista na višku svoje naloge. Oba psihiatra sta na izrecno vprašanje, če Jukić simulira, kategorično odgovorila, da ne. Mogoč je torej samo ta-le sklep: Ako Jukić ne simulira, potem mora biti blazen,

sicer pa je Jukić zagrešil atentat iz patriotizma, iz ljubezni do domovine, o kateri vsi vemo, da se nahaja v obupnem, da, neznosnem položaju.

Glede ostalih soobtožencev je rekel dobesedno: »To so naši najboljši otroci. Jaz bi bil vesel in ponosen, ako bi imel take otroke.«

Koncem svojega govora je dr. Prebeg naglašal, da je Jukić izvršil atentat pod neposrednim vplivom vesti o poskušanem Kovacevem atentatu na grofa Tiszo. Izvedenci so glede Kovacsia izjavili, da je bil tako razburjen, da ni bil odgovoren za svoje dejanje. O Jukiću pa so izrekli izvedenci, da se je zavedal svojega dejanja, dasi je dokazano, da je Jukić hereditarno duševno bolan.

Ob 11. je jel govoriti drugi zagovornik dr. Katušić, ki je zlasti protestiral proti temu, da se skuša pri vsakem političnem procesu vplesti v stvar Srbijo.

Nato je govoril zagovornik dr. Thaler. Ob 1. popoldne pa dr. Dušan Popović.

Branitelj dr. Budisavljević je prešel tekom svojega govora na politično polje ter je dokazal, da je nemogoče, da bi bili ti mladiči inscenirali tak veleizdajniški komplot. Znanе osebe, ekselence in visoki dostojanstveniki se lahko spominjajo, da so v svojih mladih letih tudi inscenirali take kompote ter da so se kasneje morali smežati svojim neumnostim iz otroških let. Govornik se je spominjal nekega dalmatinskega politika, ki je kakor deček snoval zarotniške kompote in sicer proti prestonasledniku, ki so ga hoteli umoriti. »Zarotniki« so izkazali svoje revolucionarno mišljenje s tem, da svoje žrtve — niso pozdravili. Ako ne bi prišel Jukić med današnje »zarotnike«, bi ostal ves komplot le otroška igračka. Ako danes ne bi vladale na Hrvatskem take politične razmere, bi tem mladičem ta zarota ne bila prišla na um ter bi se pridno učili. Trditev, da stoji za vsem komplotom jugoslovanska ideja, je čudna.

Če je to res, potem je ta fakt resen memento vsem odgovornim faktorjem. Radi te ideje se vendar obtožencev ne more cilirati pred sodni dvor. Malo čudno je, da se pred vsakim političnim gibanjem na Hrvatskem dela odgovorno za to Srbijo kot nositeljico jugoslovanske ideje. Ta ideja si je pridobila tal med Srbi, Hrvati in tudi Slovenci ter prodira vedno bolj v širše mase jugoslovanskega naroda.

Pretrsljiv je bil prizor, ko je obtoženec Bubljić, ki so ga priveli v dvorano, jokaje zaklical predsedniku: »Prosim vas, pustite me domov, jaz sem nedolžen!«

Ob 7. uri zvečer včeraj je bila razprava zaključena. Predsednik je naznanil, da bo razsodba razglašena v ponedeljek ob 11. uri dopoldne.

Proces Brosina.

Anton Brosina je bil delovodja pri plinarni v Pulju. Obdolžen goljufije in tatvine v škodo občini je bil aretiran in sedaj pozvan pred sodnijo v Rovinju.

Nekateri nastavljenici Puljske občine so menda mislili, da so občinske naprave tu samo radi njih. Zlasti se to potrjuje v slučaju Brosina.

Opeke, pesek, apno, cevi, svetilke, vse je porabljal zase, kakor se mu je zljubilo, in seveda tudi mestne delavce. Tako je bil mož postal premožen. Obtožnica naznanja nastalo škodo sicer le s svoto 600 K, ali v resnici je teh 600 K le majhen del škode, katero imajo trpeti davkoplačevalci vsled Brosinovih manipulacij. Je pač težko spraviti iz ljudi resnično sliko o zagrešenih dejanjih.

Obtožnica naveda, kako je dal Brosina voziti na svoja zemljišča različen stavbeni material; imel pa je tudi nekako podjetje za inštalacijska dela, s čemur je delal konkurenco plinarni in elektrarni.

Seveda je to njegovo podjetje cvetelo, kajti uporabljal je razen materiala, občini ukraden.

Delavcem je kar ukazoval, da so morali delati zanj. Med temi so taki, ki so delali zanj do 90 dni, kolikor je dognano. Napravil pa je vse tako, da se je zdelo, da delajo delavci za mestne naprave.

Brosina je bil obtožen tudi zapeljivanja in krivemu pričevanju. Pripravil je bil delavca Zajca do tega, da je krivo izpovedal pred sodnijo, radi česar je bil Zajec obsojen svoj čas na 3 tedne zapore.

Brosina je priznal svoja dejanja.

Okrožna sodnija v Rovinju mu je prisodila 6 mesecev težke ječe.

Mali oglasi.

Najmanjša vrtolobna stano 60 v n. Ako je oglaš obsestajši se računa za vsako besedo 3 v n. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delu (in celo v mestu) ulice ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Vino metno, zavreto se popravi. Seboj je prinesli mali uzorec. Naslov pove našo upravništvo.

Stavbišča za tri navadne hiše z malim vrtičem so na prodaj pod Kostanjevico pred tunelom. Cena prav zmerna. Poizvedbe v Goriški Tiskarni.

Gostilničarjem, ki hočejo dobro vipavsko vino po zmerni ceni, se vlijudno priporoča Filip Samec, Šmarje pri Ajdovščini.

Slovenska šivilja se priporoča cenjenim damam in gospicam. — Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi Josipina Bregantič, ulica Caserma št. 5, III. nad.

Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena tvrdka
v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrsne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tekališče šte. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate kroune, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stojećih zob Plomb. vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Od 1878! Povsod priznано slovito in priljubljeno domače zdravilo. — Pri večjih naročilih izdaten popust.

Lekarnarja A. THIERRY-ja BALSAM

Samo pravi z zeleno redovnico kot varstveno znamko.

Proti vsakemu ponarejanju, posnemanju in zopetni prodaji drugih balzamov pod dvomljivo znamko, se sodnijsko postopa in strogo kaznuje. Nedvomljivo zdravstvenega učinka pri vseh obolenostih soplnih organov, kašlju, bruhanju, hripavosti, bolečinah v prsih, na pljučih, specijelno pri influenci, obolenosti na želodcu, vnetju ječur in ledic, slabi prebavi, zaprtju, zobobolu in oboleni v ustih, trganju po udih, pri opeklinah, izpuščajih itd. je edino imenovani balzam 12/2 ali 6/1 1 vel. posebna steklenica K 5/8

Lekarnarja A. THIERRY-JA

samo pravo CENTIFOLJINO MAZILo zanesljivo gotovega učinka tudi pri starih ranah pri opeklinah, gnelosti, ponesrečenju in vnetju gnojivih, odstrani iz trupa vse tuje tvarine in prepreči večkrat nepotrebne operacije. Zdravilno tudi pri zastarelih ranah itd. 2 skatiji 3/60.

ZALOGA: Lekarna pri Angelju varju A. Thierry-ja Pregrada pri Rugatcu. Dobi se po lekarnah. — Na debelo po med. lairolilnicah.

Nikake utrujenosti

ne občuti pridni telovadee, ne naporni hribolazec še pri večjem naporu, ako ima na čevljih

PALMA kaučukove podpetnike.

Dobi se v vsem boljših prodajalnah.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga =

= oljkega olja

prve vrste

najboljših tvrd iz Istre, Dalmacije, Melfite, Bari in Nica

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240 za ludi po 72 v n.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo za pušča kupcu do popolne vporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Continental

je najboljši pisalni stroj.

Primerjajte in prepričali se bodele, da je to res.

Zastopstvo in zaloga tvrdke Wanderer-Werke akc. družba v Ahenmitz-Schönau

Ant. Ed. Roeper — Gorica

Magistratna ulica št. 15.

Dobi se vse stroje za pisarne in druge potrebščine.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. — Vloga na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Centrala v Ljubljani.

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

v GORICI

— Rezervni zaklad K 800.000. —